

Förordning om ändring i asylprocedurförordningen gällande etablering av en lista över säkra ursprungsländer på EU-nivå

Justitiedepartementet

Dokumentbeteckning

COM(2025)186 Celexnummer 52025PC0186

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING
om ändring i asylprocedurförordningen gällande etablering av en
lista över säkra ursprungsländer på EU-nivå

Sammanfattning

Den 16 april 2025 antog kommissionen ett förslag till en förordning om ändring i asylprocedurförordningen gällande etablering av en lista över säkra ursprungsländer på EU-nivå. Förslaget syftar till att etablera en EU-gemensam lista över säkra ursprungsländer genom en ändring i och en ny bilaga till asylprocedurförordningen som antogs 2024. Enligt förslaget får också vissa bestämmelser i asylprocedurförordningen som rör bland annat gränsförfaranden och påskyndade förfaranden börja tillämpas före den 12 juni 2026 då asylprocedurförordningen ska börja tillämpas i sin helhet.

Regeringen välkomnar kommissionens förslag.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen presenterade 2015, i enlighet med slutsatser från Europeiska rådet, ett förslag till förordning med en EU-gemensam lista över säkra ursprungsländer. När kommissionen sedan la förslag till ny asylprocedurförordning 2016 fanns förslaget på lista över säkra ursprungsländer med som en bilaga. Förslaget från 2015 återkallades 2020 och bilagan med listan antogs inte när asylprocedurförordningen (Europaparlamentet och rådets förordning (EU) 2024/1348 av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU) antogs 2024. I asylprocedurförordningen anges dock att EU ska fastställa tredjeländer som säkra ursprungsländer på unionsnivå. Medlemsstaterna får fortsätta att tillämpa nationella listor över säkra ursprungsländer, med vissa begränsningar för länder som tagits bort från den gemensamma listan. Förordningen ska börja tillämpas den 12 juni 2026.

Den 16 april 2025 antog kommissionen förslag till förordning om ändring i asylprocedurförordningen gällande etablering av en lista över säkra ursprungsländer på EU-nivå.

1.2 Förslagets innehåll

Enligt förslaget ska en ändring göras i artikel 62.1 i asylprocedurförordningen som innebär att länder som har status som kandidatland för EU-medlemskap ska anses som säkra ursprungsländer. Ett kandidatland ska dock inte anses som ett säkert ursprungsland om landet präglas av urskillningslöst våld till följd av en internationell eller inre väpnad konflikt, om restriktiva åtgärder på grund av landets agerande har vidtagits i enlighet med bestämmelserna om restriktiva åtgärder i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) eller om beviljandegraden för asylsökande från landet överstiger 20 % enligt statistik från Eurostat.

Kommissionen föreslår också en bilaga till förordningen i vilken det anges att följande länder ska anses som säkra ursprungsländer: Bangladesh, Colombia, Egypten, Indien, Kosovo, Marocko och Tunisien.

Kommissionen föreslår också en ändring i artikel 79 i asylprocedurförordningen med innebörden att vissa bestämmelser i förordningen får börja tillämpas före den 12 juni 2026. Bestämmelserna gäller möjligheten att bedöma ett land som ett

säkert ursprungsland eller säkert tredjeland med undantag för vissa geografiska områden eller grupper och möjligheten att tillämpa gränsförfaranden och påskyndade förfaranden för sökande från länder med en beviljandegrad understigande 20 %.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Bestämmelser om säkra ursprungsländer finns i utlänningslagen (2005:716), utlänningsförordningen (2006:97) och i Migrationsverkets föreskrifter (MIGFS2025:1). Från den 12 juni 2026 är asylprocedurförordningen direkt tillämplig i Sverige. En utredare (Ju 2024:E) ser över behovet av anpassning av svensk rätt till rättsakterna i EU:s migrations- och asylpakt. I uppdraget, som ska redovisas senast den 21 november 2025, ingår att se över behovet av anpassning till asylprocedurförordningen.

Migrationsverket kommer behöva anpassa den nationella förteckningen över säkra ursprungsländer till den gemensamma listan.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Kommissionen bedömer att förslaget inte har någon påverkan på EU:s budget och att det inte heller bör ha någon påverkan på medlemsstaternas budget. Regeringen instämmer i den bedömningen. En EU-gemensam lista medför sannolikt minskat administrativt arbete för Migrationsverket.

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens förslag då det innebär en harmonisering av tillämpningen av listor över säkra ursprungsländer.

Regeringen välkomnar också förslaget om att kandidatländer med vissa undantag ska anses som säkra ursprungsländer. Regeringen bedömer dock att vissa förtydliganden kan behövas, bl.a. vad gäller tillämpningen av undantagen. Vidare anser regeringen att tillämpningen av säkra ursprungsländer kontinuerligt bör följas upp, inklusive utvecklingen vad gäller mänskliga rättigheter i respektive land.

Regeringen kan godta förslaget om att vissa bestämmelser i asylprocedurförordningen får börja tillämpas före den 12 juni 2026.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

En majoritet av medlemsstaterna har generellt välkomnat förslaget.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats. Synpunkter från berörda myndigheter, bland annat Migrationsverket, har begärts in.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för förslaget återfinns i artikel 78(2)(d) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Beslut fattas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet, vilket innebär att rådet beslutar med kvalificerad majoritet och att Europaparlamentet är medbeslutande.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Kommissionen bedömer att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen och framhåller att förslaget möjliggör en harmoniserad tillämpning av begreppet säkert ursprungsland och bidrar till en mer enhetlig handläggning av ansökningar om internationellt skydd. Det övergripande syftet kan inte uppnås av medlemsstaterna själva utan uppnås bättre av EU.

När det gäller proportionaliteten anger kommissionen att förslaget är begränsat till vad som är nödvändigt för att uppnå målsättningen. Den gemensamma listan etableras i enlighet med kriterierna i asylprocedurförordningen och de föreslagna ändringarna är begränsade till vad som är nödvändigt för att säkerställa att bestämmelserna om säkert ursprungsland kan tillämpas effektivt.

Regeringen gör bedömningen att förordningsförslaget är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Behandling av förslaget inleddes i rådsarbetsgrupp den 24 april 2025. I Europaparlamentet kommer förslaget att behandlas i LIBE-utskottet.

4.2 Fackuttryck och termer